

Slachta Margit
Nemzeti Szociálpolitikai Intézet

Tájékoztató a megváltozott munkaképességű személyek számára a foglalkoztatással összefüggő kedvezményekről

2021. január 1. napjától a foglalkozási rehabilitációs szolgáltatások koordinációjával, fejlesztésével kapcsolatos feladatokat a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 327/2011. (XII.29.) Korm. rendelet.

(a továbbiakban: Mmr.) 19. § (6) bekezdés alapján a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet látja el.

1. Keresetkorlát megszüntetése a 2021. évben

2021. január 1. napjától a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának elősegítése érdekében módosításra került a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Mmtv.). Hatályát veszítette a törvény 10.§ (2) bek. b) pontja, a 13.§ (2) bek. d) pontja, a 32.§ (2) bekezdése, valamint a 38.§ (3) bekezdése, mely az ellátás melletti kereseti korlátra vonatkozó rendelkezéseket tartalmazta.

A módosítás értelmében 2021. január 1. napjától a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők keresetük összegére vonatkozó megkötés nélkül, korlátlanul végezhetnek munkát ellátásuk egyidejű igénybevétele mellett.

Az Mmtv.17§ (1) bekezdés (c) pontja, valamint a (2) bekezdés hatályon helyezését a **rokkantsági ellátásban részesülő személynek megszűnt a keresőtevékenység folytatására, valamint a jövedelem összegének igazolására vonatkozó értesítési kötelezettsége.** A rehabilitációs ellátásban részesülő személy esetében a rehabilitációs hatóság felé az értesítési kötelezettség – a jövedelem összegének igazolása nélkül – továbbra is fennáll.

2. Személyi kedvezmények

Havi átlagjövedelem meghatározására tekintettel az ellátás összegének felülvizsgálati lehetősége

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (Mmtv.) alapján: **2023. január 1-jétől az alapösszeg: 129 860 Ft.**

A havi átlagjövedelem meghatározására vonatkozó rendelkezése, mely szerint, ha a jogosult a referencia időszakban nem rendelkezik legalább 180 naptári napi jövedelemmel, akkor a referencia-időszak kezdő időpontját követően szerzett, a kérelem benyújtásának napját megelőző 180 naptári napi jövedelem napi átlagának harmincszorosát kell figyelembe venni átlagjövedelemként. Ez azt jelenti, hogy az igénylőnek nem a kérelem benyújtását közvetlenül megelőző 180 napra kell jövedelemmel rendelkeznie, hanem a kérelem benyújtását megelőző és a referencia időszak kezdete közötti időtartamban szükséges 180 napi jövedelem az átlagjövedelem megállapításához.

Ezzel összefüggésben az Mmtv. végrehajtási rendelete egy új rendelkezéssel egészült ki, melynek értelmében lehetőség van a 2016. május 1-jét követően havi átlagjövedelem hiányában megállapított ellátási összegek felülvizsgálatára.

A kormányrendelet 33. §-a szerint, ha a megváltozott munkaképességű személy részére 2016. május 1-jét követően az ellátás összegét havi átlagjövedelem hiányában állapították meg, 2021. december 31-éig kérelmet nyújthat be a rehabilitációs hatósághoz az ellátási összeg felülvizsgálata céljából.

Ha az ellátási összeg felülvizsgálata során az Mmtv. 2021. január 1-jétől hatályos havi átlagjövedelemre vonatkozó rendelkezése alkalmazásával megállapítják, hogy az ellátási összeg a kérelmező számára kedvezőbb, részére a magasabb ellátási összeget kell megállapítani. Ebben az esetben a megváltozott munkaképességű személy részére az így megállapított ellátási összeg és a ténylegesen kifizetett ellátás különbözete 2021. január 1-jéig visszamenőlegesen is jár.

Nem szüntethető meg az ellátás meghatározott gyermekneveléshez kapcsolódó ellátások igénybevétele esetén

Az Mmtv. módosításának köszönhetően 2021. január 1-től a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők jogosultsága nem szűnik meg a gyermekgondozási díj (GYED), a csecsemőgondozási díj (CSED) és örökbefogadói díj megállapítása esetén. Azonban ha valaki GYED, CSED, és örökbefogadói díjban részesül, ennek időtartama alatt rokkantsági, illetve rehabilitációs ellátásra nem lehet jogosult, minthogy a most említett gyermekvállaláshoz kapcsolódó ellátások továbbra sem kerültek ki a rendszeres pénzellátások köréből.

A súlyosan fogyatékos személyeknek a személyi kedvezménye

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 29/E. § (1) bekezdése szerint a súlyosan fogyatékos magánszemély az összevont adóalapját személyi kedvezménnyel csökkenti.

E támogatási forma esetében súlyosan fogyatékos magánszemélynek azt kell tekinteni, aki a súlyos fogyatékosnak minősülő betegségekről szóló kormányrendeletben említett betegségben szenved, továbbá, aki rokkantsági járadékban vagy fogyatékosági támogatásban részesül.

A kedvezmény jogosultsági hónaponként a minimálbér egyharmada száz forintra kerekítve. A minimálbér 2023. január 1-jétől 232 000 Ft /hó. Így a kedvezmény összege 2023-ban 77 300 forint.

Jogosultsági hónapként azok a hónapok vehetők figyelembe, amelyekben a fogyatékos állapot az erről szóló igazolás, határozat alapján legalább egy napig fennáll.

A súlyos fogyatékoság minősítéséről és igazolásáról szóló 49/2009. (XII. 29.) EüM rendelet 2. § (1) bekezdése szerint az ideiglenes igazolást évente kell kiállítani az adóévben fennálló, az összevont adóalap adóját csökkentő kedvezmény igénybevétele szempontjából súlyos fogyatékoságot megalapozó betegségről, illetve fogyatékoságról.

Betegségek és igazolásuk

A súlyos fogyatékosnak minősülő betegségeket a [335/2009. \(XII. 29.\) kormányrendelet](#) határozza meg. A kormányrendelet mellékletében nem szereplő betegségek után nem érvényesíthető az adókedvezmény.

2019. január 1-jétől bővült¹ a Kormányrendelet mellékletében szereplő betegségek köre, így az endometriózis, a mellrák, a méhnyakrák, a petefészekrák, valamint a prosztatata és hererák betegségek esetén is érvényesíthető az adókedvezmény. Fontos tudni, hogy ezeknél a betegségeknél is érvényesíthető visszamenőleg, az 5 éves általános elévülési időn belül az adókedvezmény. Tehát, ha a betegséget az elmúlt években diagnosztizálták, akkor a korábbi évek adóbevallásai önellenőrzéssel módosíthatók.

Az adókedvezmény igénybevitelére jogosító, Kormányrendeletben szereplő további betegségek közül néhány:

- hallási fogyatékoság
- mentális és viselkedészavarok
- látási fogyatékoság
- mozgásszervi fogyatékoság
- Pervazív fejlődési zavarok
- Daganatos betegségek közül a felsorolásnak megfelelők
- elzáródást okozó érbetegségek
- súlyos szervi károsodással járó immunbetegségek
- veleszületett enzimopátiák, idetartoznak többek között a laktózérzékenység miatt fellépő betegségek

¹ Az egyes egészségügyi és egészségbiztosítási tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 287/2018 (XII.21.) Korm. rendelet 29. §-a, valamint a 11. számú melléklete alapján.

- emésztőrendszer betegségei, idetartoznak többek között a gluténérzékenység miatt fellépő endokrin- és anyagcsere-betegségek, ezen belül is az I. típusú, és a szövődményekkel járó II. típusú cukorbetegség.

A súlyos fogyatékoság minősítése nem tartozik a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hatáskörébe, mivel az nem adójogi, hanem orvos szakmai kérdés.

Az igénybevétel feltételei

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Mmtv.) 3. § (1), 4. §, 5. § (1) és (2) bekezdései alapján a megváltozott munkaképességű személyek **ellátásai** a rehabilitációs hatóság komplex minősítése (és a rehabilitációs javaslat) alapján lehetnek.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 327/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet írja elő, hogy ezen **ellátások megállapítása kérelemre** történik, melyek a fővárosi és megyei kormányhivatalok honlapján érhetők el. A kérelemhez beadandó adatlapról és a csatolandó egyéb iratokról az Mmr 6. § (1) és (2) bekezdései rendelkeznek.

3. Szabadság

A munka törvénykönyvéről szóló **2012. évi I. törvény 120. §** alapján a munkavállalónak, ha megváltozott munkaképességű, fogyatékosági támogatásra, vagy vakok személyi járadékára jogosult évenként **öt munkanap pótszabadság jár** minden naptári évben a meghatározott alapszabadságon felül.

A személyi kedvezményen és a pótszabadságon kívül különböző, foglalkoztatást ösztönző szabályozás által a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatását egyes munkáltatók előnyben részesíthetik az igénybe vehető kedvezmények, pénzügyi ösztönzők miatt.

4. Egyéb változások

A minimálbér összege

A kötelező legkisebb **minimálbér** 2023. január 1-jétől bruttó **232 000 Ft**-ra, a **bérminimum** pedig bruttó **296 400Ft**-ra módosult (ez utóbbi a teljes munkaidőben, középfokú iskolai végzettséget/szakképzettséget igénylő munkakörben foglalkoztatott munkavállaló esetében).

Gyermekek otthongondozási díja

A 2021. január 1-től hatályos szabály értelmében az önellátási képesség mértékének megállapítása céljából nem szükséges szakértőt kirendelni „E” minősítési kategóriába (Mmtv. 3. § (2) bekezdés b) pont bd) alpontja) sorolt gyermek esetében.

A szociális ellátásokról szóló kormányrendelet eddig az önellátási képességről szóló szakmai vélemény érvényességi idejét 5 évben határozta meg. Ez évtől e szakmai vélemény érvényessége határozatlan idejű abban az esetben, ha a súlyosan fogyatékos ápolat gyermek állapota végleges, és abban változás nem várható. Határozatlan érvényességi idejű szakmai vélemény csak abban az esetben állítható ki, ha az orvostudomány jelenlegi állása szerint az önellátási képességben javulás sem műtéttel, sem gyógykezeléssel, sem rehabilitációval nem érhető el, és abban a gyermek életkorából adódó változás sem várható.

Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvény 71. § (2) bekezdés szerint a gyermekek otthongondozási díjának havi összege a 2023. évben a 2023. évre megállapított kötelező legkisebb munkabér összege, azaz bruttó 232.000 forint.

Települési támogatás

A települési önkormányzatok rendeletükben a szociálisan rászoruló személyek részére pénzbeli és természetbeni települési támogatást nyújtanak – a szociális törvényben szabályozott ellátások kiegészítéseként. E körbe tartoznak a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának ápolását, gondozását végző személy részére megállapított, havi rendszerességgel nyújtott települési támogatás.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 1993. évi III. törvény 44. § (1) bekezdése szerint az ápolási díj havi összege a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott alapösszeg. Kiemelt ápolási díj összege az alapösszeg 180%-a (82 200 forint), míg az emelt összegű ápolási díj esetében ez a havi díj az alapösszeg 150%-a (68 500 forint). Az ápolási díj havi alapösszege a 2023. évben 45 665 forint.

Az ápolási díj összege a Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvényben került rögzítésre.

A 2022. évi tizenharmadik havi ellátás

A tizenharmadik havi ellátásról szóló 342/2020. (VII. 14.) Korm. rendelet 1. § szerint a tizenharmadik havi nyugdíjhoz hasonló módon tizenharmadik havi ellátást azok a személyek kapnak, akik olyan rendszeres pénzellátásban részesülnek, amely évente a nyugdíjakkal azonos módon emelkedik.

Tizenharmadik havi ellátást folyósítanak mindazoknak, akik a tárgyévet megelőző év legalább egy napjára, valamint a tárgyév januárjában többek között rokkantsági ellátásban, rehabilitációs ellátásban, baleseti járadékban, fogyatékosági támogatásban, vakok személyi járadékában, rokkantsági járadékban részesülnek. Ha a jogosult a felsoroltak közül több ellátásban is részesül, akkor a tizenharmadik havi ellátás ellátásonként illeti meg.

A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság az utalást 2023. február hónapban hivatalból végzi, tehát az ellátásban részesülő személynek külön kérelmet nem kell benyújtania.

Postai kifizetés esetén tizenharmadik havi ellátás a 2023. február havi ellátással együtt, a szokásos nyugdíj-kifizetési napon kerül kifizetésre.

Bankszámlára történő utalás esetén tizenharmadik havi ellátás a nyugdíjakkal azonos napon, 2023. február 10-én utalják az érintettek számlájára.

Parkolási igazolványra 2021. július 1-től hatályos szabályozás

A kormányhivatal az igazolvány hatályának lejárta előtt 90 nappal értesíti az ügyfelet az igazolvány érvényességi idejének lejárataról és arról, hogy ha a jogosultsága továbbra is fennáll, kezdeményezheti az igazolvány meghosszabbítását. A kormányhivatal az értesítést elektronikus úton küldi el – a jogszabályban meghatározott elektronikus kapcsolattartás szabályai szerint – ha az ügyfél rendelkezik hivatalos elérhetőségnek minősülő tárhellyel.

További információk a <https://nyilvantarto.hu/hu/parkolasi> honlapon érhetők el.

5. A megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának támogatása

5.1. Megváltozott munkaképességű személyek után érvényesíthető adókedvezmény

2019. január 1-jén hatályba lépett a szociális hozzájárulási adóról szóló 2018. évi LII. törvény (a továbbiakban: Szochó tv.), amely alapján **a rehabilitációs kártya jogintézménye megszűnt**. A rehabilitációs kártya helyett foglalkoztatást ösztönző új eszközként **2019. január 1. napjától a megváltozott munkaképességű személyek után érvényesíthető adókedvezmény** (a továbbiakban: adókedvezmény) **került bevezetésre**, amelyet a Szochó tv. 13. §-a szabályoz.

A szociális hozzájárulási adóból 2023. évben részkedvezmény illeti meg meg a Szochó tv. 13. § (1) bekezdése szerint:

- a) a munkaviszonyban megváltozott munkaképességű természetes személyt foglalkoztató kifizetőt az őt a munkaviszonyra tekintettel terhelő adóból,
- b) a megváltozott munkaképességű egyéni vállalkozót a saját maga után fizetendő adóból,
- c) a közkereseti társaságot, a betéti társaságot, a korlátolt felelősségű társaságot, a közös vállalatot, az egyesülést, az európai gazdasági egyesülést, a szabadalmi ügyvivői irodát, a szabadalmi ügyvivői társaságot, az ügyvédi irodát, a közjegyzői irodát, a végrehajtói irodát, az egyéni céget a megváltozott munkaképességű tagjával fennálló adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszonyára tekintettel terhelő adóból.

Amennyiben az adókedvezmény érvényesítésének feltétele (megfelelő mértékű egészségi állapot vagy átfordult ellátásra való jogosultság) már nem áll fenn, az adókedvezmény a jogosultság megszűnését követő hónaptól nem vehető igénybe. A jogosultság megszűnéséről az arról szóló határozat átvételétől számított 5 munkanapon belül tájékoztatni kell a munkáltatót (az adókedvezmény érvényesítőjét).

A Szocho tv. 13. § (3) bekezdése értelmében megváltozott munkaképességű személynek minősül az,

a) akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű, vagy

b) aki 2011. december 31-én - a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvény alapján megállapított - I., II., vagy III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult és a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény 32-33. §-a, vagy a 19. § (1a) bekezdése, vagy a 38/C. §-a alapján rokkantsági ellátásban vagy rehabilitációs ellátásban részesül.

5.2. Rehabilitációs hozzájárulás

A megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának támogatása a megváltozott munkaképességű személyek után érvényesíthető adókedvezmény mellett a rehabilitációs hozzájárulás, mint fizetési kötelezettség mentén valósul meg. A rehabilitációs hozzájárulás annak érdekében került szabályozásra, hogy a megváltozott munkaképességű személyek minél nagyobb eséllyel és gyorsabban kerüljenek vissza a nyílt munkaerő-piacra, valamint a hosszú távú foglalkoztatás biztosítva legyen számukra.

A rehabilitációs hozzájárulást az Mmtv. 23-24. § szabályozza. Az Mmtv. szerint **a munkaadó** a megváltozott munkaképességű személyek foglalkozási rehabilitációjának elősegítése érdekében **rehabilitációs hozzájárulás fizetésére köteles, ha az általa foglalkoztatottak létszáma a 25 főt meghaladja, és az általa foglalkoztatott megváltozott munkaképességű személyek száma nem éri el a létszám 5 százalékát** (a továbbiakban: kötelező foglalkoztatási szint).

A munkáltatók el szeretnék kerülni a rehabilitációs hozzájárulás fizetésének kötelezettségét, ezért céljuk a – kötelező foglalkoztatási szint elérése érdekében

– megfelelő létszámú megváltozott munkaképességű személy foglalkoztatása.

A **rehabilitációs hozzájárulás** mértéke a tárgyév első napján a teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállaló részére megállapított alapbér kötelező legkisebb összegének kilencszerese, amelynek **összege 2023-ban bruttó 2 088 000 Ft/fő/év.**

Az Mmtv. 23–24. § alkalmazásában a 22. § szerint megváltozott munkaképességű személynek minősül az,

a) akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű (B1, C1, B2, C2, D, E minősítési kategóriával rendelkező személy),

b) aki legalább 40 százalékos egészségkárosodással rendelkezik, az erről szóló szakvélemény, szakhatósági állásfoglalás, hatósági bizonyítvány, minősítés időbeli hatálya alatt (ide sorolhatók a baleseti járadékra; rokkantsági járadékra;

- magasabb összegű családi pótlékra; bányászok egészségkárosodási járadékára; bányászati dolgozók kereset-kiegészítésére jogosultak²), vagy
- c) akinek a munkaképesség-csökkenése 50-100 százalékos mértékű az erről szóló szakvélemény időbeli hatálya alatt, vagy
- d) aki fogyatékosági támogatásban vagy vakok személyi járadékában részesül és a munkaszerződése szerinti napi munkaideje a 4 órát eléri.

2021. január 1-jétől megváltozott munkaképességű munkavállalónak kell tekinteni továbbá azt a személyt, aki

Az Mmtv. 22/A. § (1) A 23. § (1) bekezdésének alkalmazása során - legutoljára a 23. életévének betöltése szerinti naptári évben - a megváltozott munkaképességű személyekkel egy tekintet alá esik az a személy is, aki

- a) köznevelési intézményben - a nemzeti köznevelésről szóló törvény szerint megállapított - sajátos nevelési igényű gyermeknek vagy
- b) felsőoktatási intézményben - a nemzeti felsőoktatásról szóló törvény szerint megállapított - fogyatékossgal élő hallgatónak minősült.

Az Mmtv. 22/A. § (2) bekezdése szerint a 23. § (1) bekezdésének alkalmazása során a megváltozott munkaképességű személyekkel egy tekintet alá esik az a személy is, aki - a munkaszerződése szerint - jogszabályban meghatározottak alapján rehabilitációs mentori tevékenységet lát el, és a munkaszerződése szerinti napi munkaideje a 4 órát eléri.

A munkáltatónál

- a) 20 vagy annál kevesebb megváltozott munkaképességű munkavállaló esetén 1 fő,
- b) 21-100 megváltozott munkaképességű munkavállaló esetén legfeljebb 4 fő,
- c) 101-250 megváltozott munkaképességű munkavállaló esetén legfeljebb 8 fő,
- d) 251-500 megváltozott munkaképességű munkavállaló esetén legfeljebb 10 fő,
- e) 500 feletti megváltozott munkaképességű munkavállaló esetén legfeljebb 12 fő rehabilitációs mentort lehet figyelembe venni.

Ez azt jelenti, hogy a kötelező 5%-os foglalkoztatási szintbe beszámítható az a munkavállaló is, aki

- mentori tevékenységet lát el, valamint
- a köznevelésben sajátos nevelési igényű gyermeknek minősült, vagy felsőoktatási intézményben fogyatékossgal élő hallgatónak minősült. (A mentorral kapcsolatban feltétel a napi 4 órát elérő munkaidő, a tanuló, hallgató esetében a 23. életév betöltésének naptári évében lehet figyelembe venni a szóban forgó személyt.)

Amennyiben Ön a fent leírt felsorolásba beletartozik, abban az esetben beleszámít azon jogszabály által előírt kötelező foglalkoztatási szintbe, amely által a munkáltató mentesül a rehabilitációs hozzájárulás megfizetése alól.

² Továbbá a 2012. év előtt kiállított szakvéleménnyel rendelkezők, akiknek az össz-szervezeti egészségkárosodása legalább 40%-os mértékű

